

نشریه تعلیماتی

جبهه ملی ایران

برای بحث در حوزه ها

شماره اول

تیسر ۱۳۴۰

تشکیلات چیست

اهمیت و ضرورت تشکیلات در عصر حاضر
تعریف تشکیلات و نقش آن در صنعت و اقتصاد
و سیاست - تشکیلات اجتماعی سیاسی و
خصوصیات آن - هماهنگی اعضاء و تماس
مستمر بین آنها - تربیت سیاسی و اجتماعی
اعضاء - دموکراسی تشکیلاتی و خصوصیات
آن - نقش حوزه - وظایف مسئول و گوینده
حوزه - وظایف افراد - شرکت در مبارزات
سیاسی و تنظیم بر نامه ها.

00345 *کتابخانه تخصصی زبان و ادبیات فارسی*

Archiv für Forschung und Dokumentation Iran e. V.

AFDI, Waldemarstr. 36, 10999 Berlin, Tel/Fax: 030-61403948

مقدمه

از تاریخ سیام تیرماه ۱۳۳۹ که جبهه ملی ایران تجدید فعالیت خود را اعلام کرد،
جميع عناصر فعال ورهبران جبهه با بررسی تجارب گذشته متوجه این نکته اساسی
بودند که بر خلاف ادوار سابق، جبهه ملی باید برای امر تشکیلات اهمیت خاصی
قائل شود و کلیه نیروهای ملی را در یک سازمان منظم و منضبط متشکل ساخته
با تمام قوا از تکرار آنچه در گذشته موجبات ضعف نهضت ملی را فراهم آورد یعنی از
تفرقه و پراکندگی که ناشی از فقدان تشکیلات بود جلوگیری نماید بهمین سبب
شورای مرکزی جبهه ملی، در اولین فرصت بتدوین اساسنامه مبادرت ورزید و
در ضمن مواد آن، سازمانهای مختلف (کمیته‌های استان و شهرستان و حوزه‌ها و
کمیسیونهای متعدد برای امور تشکیلات - تبلیغات و انتشارات - مالی و انتظامات
و غیره) را پیش بینی کرد و در واقع بتدوین و تصویب اساسنامه مذکور که اکنون
ملاک عمل و بمنزله قانون اساسی جبهه ملی است، مقدمات لازم برای ایجاد
یک تشکیلات منظم و یکپارچه و با انضباط بوجود آمد و پس از چندی بموجب
مقررات اساسنامه بتدوین آئین نامه‌های مورد احتیاج اقدام شد. برطبق
«آئین نامه موقت امور سازمانی» که تشکیلات منظم و یکپارچه و منضبط و شرایط
لازم آنرا پیش بینی کرده، اکنون مسئولین امر مشغول فعالیت هستند تا کمیته‌های
سازمانی و حوزه‌های تابعه آن تاسیس و کارسازمانها آغاز گردد. اگرچه هنوز ما در
مراحل اولیه هستیم ولی پیشرفت در امر تشکیلات بر نامه اساسی جبهه ملی را
تشکیل میدهد و کوششهای مداوم در این زمینه صورت خواهد گرفت. همراه و
همزمان با مساعی کمیسیون تشکیلات کل و کمیته‌های تابعه آن که بتدریج کار خود
را آغاز میکنند، کمیسیون تبلیغات و انتشارات نیز امور تعلیماتی حوزه‌های جبهه ملی
را تنظیم میکند و برای توسعه تشکیلات و تحکیم مبانی آن از یکطرف به تربیت
گویندگان و معرفی آنان بحوزه‌ها و از طرف دیگر به تنظیم نشریه‌های تعلیماتی و
اداره بحث‌های اجتماعی حوزه‌ها مبادرت میورزد.

کمیسیون تبلیغات و انتشارات از این پس در زمینه‌های مختلف اجتماعی جزوهای
تعلیماتی تدوین و منتشر میسازد تا حوزه‌ها بتوانند با بحث و انتقادهای مفید و
ثمر بخش دانش خود را توسعه بخشیده با ایجاد تشکیلات یکپارچه موفق گردند.
نظر با اهمیت موضوع تشکیلات و با توجه باینکه در حال حاضر متشکل شدن کلیه عناصر
فعال و شرافتمند در تشکیلات منظم و یکپارچه جبهه ملی حیاتی‌ترین مسئله ملی
کشور و اساسی‌ترین وظیفه داخلی جبهه ملی بشمار میرود، اولین نشریه تعلیماتی
را به بحث در اطراف موضوع تشکیلات و اهمیت و وظایف آن اختصاص میدهیم.
مطالب این جزوه و جزوه‌هایی که بعد از این منتشر خواهد شد باید در جمیع
حوزه‌ها مورد مطالعه و بحث قرار گیرد و گویندگان توضیحات کافی و لازم را
با افراد حوزه بدهند و بسؤالهای آنان دقیقاً توجه کنند و در حوزه‌های مخصوص
گویندگان نیز انتقادات و پرسشهای اساسی را مورد بحث و بررسی قرار دهند.

تشکیلات چیست؟

عصر ما عصر تشکیلات است :

دردو قرن اخیر چنان تحولی در علوم ، صنایع ، اقتصاد و بازرگانی و سیاست روی داده و امور اجتماعی و علمی بآن درجه از رشد و تکامل رسیده است که میتوان گفت نسبت بقرن هیجدهم يك تغییر در ماهیت کلیه امور اجتماعی بوجود پیوسته است . برای عصر حاضر از نظرهای مختلف تاکنون اسامی و عناوین گوناگون بکار رفته و آنرا « قرن بیستم » و « قرن اتم » و غیره نامیده اند ولی با توجه بتحولات شگرف و همه جانبه که در جمیع شئون پیش آمده ، مناسبترین اصطلاحی که میتواند تمام آن دگرگوئیها را شامل شود و اختصاصات عصر ما را بخوبی مشخص سازد ، عنوان « عصر تشکیلات » است که بحق برای این قرن بکار برده شده است .

اگر در قرن هیجدهم یا نوزدهم دانشمند و مخترعی میتوانست در زمینه های علمی به تنهایی بکشف و اختراع مهمی نایل آید یا سیاستمداری قادر بود با تکیه بر نیروی شخصی خود قوای اجتماع را در جهت معینی بحرکت درآورد و از شرق بغرب بتازد و یا اگر سرمایه دار زیرک و با هوشی میتوانست قسمتی از قوای تولیدی يك کشور را شخصا و منفرداً اداره و هدایت نماید ؛ امروز دیگر اینگونه امور ممکن نیست و برای نسل فعلی جز وافته های تاریخی شده است .

در زمان ما ، کشفیات و اختراعات علمی از حد توانائی و دانش و ظرفیت یکنفر خارج گردیده ، اداره قوای اجتماعی با توسعه شگفت آوری که پدید آمده و پیچیدگیهایی که در سیاست و اقتصاد روی داده دیگر از عهده يك یا چند نفر ساخته نیست ، در زمینه صنعت و بازرگانی و حتی امور ورزشی نیز وضع از همین قرار است .

عصر ما عصر تشکیلات است

و در این عصر تنها سازمانهای مجهز و منظم و دقیق هستند که میتوانند در زمینه های مختلف ، اموری را که سابقاً از عهده یکفرد ساخته بود انجام دهند : اختراع و تکمیل موتورها و ماشینهای جدید اتمی و غیر اتمی - کشف شرایط ماوراء جو - تهیه وسایل تسخیر فضا و تنظیم شرایط زندگی بشر در کرات دیگر - تنظیم و اداره و رهبری قوای اقتصادی - اداره و هدایت مبارزات اجتماعی و سیاسی و اموری از این قبیل دیگر از عهده یکفرد یا افراد معدود خارج است و در جمیع اینگونه امور تنظیم سازمانهای مناسب از ضروریات اولیه محسوب میشود. آنچه « گارین » و « شپرد » را از قید قوه جذبه زمین رهائی بخشید و ب ماوراء جو فرستاد سازمان بود نه فعالیت یکنفر یا فعالیتهای پراکنده چندتن از افراد . برای اجرای هر يك از این دو سفر فضائی صدها تن از ریاضی دانان ، فیزیکدانان ، پزشکان ، شیمی دانان ، زیست شناسان ، علمای هیئت و مکانیک و غیره مستقیماً و صدها تن

دیگر بطور غیر مستقیم شرکت داشتند که تنها ذکر نام آنان صفحات متعددی را پر میکند و تنها کوششهای آنان بصورت خام و مستقل نیز نبود که این نتیجه را به بار آورد، بلکه تمام آن فعالیتها در يك سازمان مجهز علمی با هم ترکیب شد و بصورت يك مجموعه واحد درآمد تا يك نتیجه معین یعنی اجرای يك سفر فضائی از آن حاصل گردید. اگر در مقابل جمله «کشف قاره آمریکا» نام کریستف کلمب را میتوانیم ذکر کنیم در برابر «اجرای سفر فضائی» ذکر نام گاکارین و یا شیردمنصفانه نخواهد بود.

در عصر حاضر نه تنها در قلمرو علم و صنعت بلکه در تمام زمینه‌های مختلف، پیشرفت و موفقیت تنها ناشی از سازمان است و در هر مورد، آن سازمانی نتایج بهتر و سریع‌تر بدست میدهد که کامل‌تر و مناسبت‌تر و دقیق‌تر و منظم‌تر باشد و بتوان از آن با صرف وقت کمتر، کار کمتر و وسایل کمتر، نتایج بیشتر بدست آورد.

تعریف سازمان:

سازمان در اصطلاح و بمعنی اعم عبارت است از مجموعه‌ای هماهنگ از اجزاء که در آن - کار و ترتیب فعالیت اجزاء مختلف بنحوی تنظیم میگردد که مجموعاً در جهت معین و مشخص برای حصول نتایج پیش بینی شده سیر نماید.

مسئله اساسی و درجه اول در مورد هر سازمان عبارت از یافتن و مستقر ساختن آن «نظام» و ترتیبی است که اجازه دهد بین اجزاء مختلف نوعی از هماهنگی بوجود آید و بوسیله آن - فعالیت هر جزء با فعالیت جزء دیگر ترکیب شده مجموع آن فعالیتها در جهت مشخص و بسوی نتایج معین سوق یابد.

نمونه‌های علمی «سازمان» را در زندگی روزانه در اطراف خود میتوانیم مشاهده کنیم: توجه به «سازمان اتومبیل» و چگونگی کار اجزاء و قسمت‌های مختلف آن يك نمونه عالی از سازمان را در پیش چشم ما مجسم میسازد.

اصولاً «ماشین» بمعنی اعم وقتی بوجود آمد که بشر توانست اجزاء مختلف و نیروی محرکه را بنحوی تنظیم نماید که از ترکیب کار آنها يك نتیجه معین و مشخص حاصل شود. با پیدایش ماشینها که نمونه کاملی از پیشرفت فکر

سازمانی بشر است، تحولات بزرگ دو قرن اخیر پی ریزی شد و با ترقیاتی که انسان در ایجاد سازمانهای دقیق‌تر و پیچیده‌تر بدست آورد، ماشینهای کامل تریکی پس از دیگری اختراع گردید. هر تکاملی در این قلمرو در واقع تکاملی

در قلمرو تشکیلات فنی و اصول علمی «هماهنگ ساختن اجزاء بیشتر و پیچیده‌تر» بشمار میرود: مقایسه بین نخستین تلمبه که با نیروی بخار بکار افتاد و موتور يك هواپیمای جت توسعه و پیشرفت امر سازمان را همراه با ترقیات علوم بخوبی روشن میسازد.

سازمان‌های اجتماعی:

در این مقام نخست باید یاد آور شد که بر خلاف آنچه ظاهر امکان است استنباط

شود، هرچه ما از قلمرو فنی و ابزار و ادوات بیرون دور تر شویم و بقلمرو اجتماع و مسائل اجتماعی نزدیکتر گردیم پیچیدگی امر سازمان و مشکلات آن بیشتر میشود - زیرا در یک سازمان که اجزاء آن ادوات بیرون باشند محاسبات آسانتر و تسلط بشر و تاثیر اراده انسانی بیشتر است، در حالیکه در مورد موجودات زنده و مخصوصا اجتماع انسانی نظر بمسائل اجتماعی و حالات خاص روانی و افکار و عقاید و تاثیر امور مختلف، تنظیم سازمان بر طبق تعریف علمی فوق مشکل تر و پیچیده تر میشود و در نتیجه اهمیت بیشتری کسب میکند. معمولا ما از پیچیدگی شگفت آور یک موتور هواپیما دچار حیرت میشویم در حالیکه سازمانهای اجتماعی بمراتب از آن پیچیده تر و بفرنج تر و تنظیم کار آنها مشکلتر است. منظور از سازمانهای اجتماعی در اینجا بمعنی اعم کلمه یعنی سازمانهای اقتصادی - سازمانهای صنعتی - سازمانهای مالی و تشکیلات سیاسی و از آن قبیل است که بهترین مشخص عصر ما یعنی عصر تشکیلات بشمار میروند .

سازمانهای اقتصادی کنونی که حاکم ارقوای صنعتی و کشاورزی و مالی و روابط اجتماعی ناشی از آن هستند، امکان ایجاد اقتصاد عظیم فعلی و رشد و توسعه آنرا بوجود آورده اند . فقط بوسیله سازمان و از طریق سازمان است که میتوان در اقتصاد غول پیکر کنونی از تجارب گذشته استفاده کرد و آنچه را که بدست آمده حفظ نمود و توسعه بخشید . اهمیت سازمانهای اقتصادی عصر حاضر با ندرجه است که در یک جمله باید گفت زندگی جامعه بشری بر آنها بنا شده و کوچکترین اختلال و بی نظمی که در آنها روی دهد، زندگی میلیونها افراد بشر را بمخاطره میاندازد. در کنار سازمانهای اقتصادی - تشکیلات اداری بمعنی اخص قرار دارند، این سازمانها که هر یک خود یک ماشین بفرنج و پیچیده هستند چنان نقشی در زندگی روزانه بشر ایفا میکنند که برای افراد عادی حتی تصور آنهم مشکل است و بطور خلاصه باید گفت در عصر ما، زندگی فرد بشری تابعی از سازمانهای مختلفه است و رفاه و ترقی یا تیره بختی و انحطاط افراد و جوامع بطور شگفت آوری تابع وضع سازمانها و چگونگی کار آنها شده است بنحوی که میتوان گفت نظم و پیشرفت یا اختلال و تنزل در جمیع امور ناشی از چگونگی وضع سازمانهای مربوطه میباشد و حتی در دنیای امروز فرد بشری خود نیز بصورت جزئی از اجزاء سازمانها در آمده است. سازمان در همه چیز و در همه جا : در علم ، در صنعت ، در اقتصاد ، در بازرگانی ، در سیاست و در زندگی بومیه - رایست آنچه عصر ما را از سایر اعصار تاریخ متمایز میسازد .

تشکیلات اجتماعی سیاسی :

تشکیلات اجتماعی سیاسی را بنحو زیر میتوان تعریف کرد : «تشکیلات عبارت است از مجموعه ای از افراد هماهنگ که با قرار گرفتن در سلسله مراتب معین بین آنها ارتباط مستمر بر قرار میشود و بوسیله تربیت سیاسی یکسان و یکنواخت و استفاده از کلیه نظر ها و ابتکارات آنان در مرحله اخذ تصمیم و

جلو گیری از نظر ها و ابتکارات فردی آنان در مرحله اجرای تصمیم و نیز بوسیله تضمین اجرای دستور های رهبری از طریق ایجاد انضباط و تامین استفاده از افکار و پیشنهادهای فردی از طریق سلسله مراتب تشکیلاتی ، همگی بصورت مجموعه واحدی در اختیار دستگاه رهبری قرار میگیرند.

۱- مجموعه افراد هماهنگ: در اینجا منظور از هماهنگی افراد ، نظامات داخلی نیست. مسئله نظامات داخلی در قسمتهای بعدی تعریف ذکر شده و مادر جای خود از آن گفتگو میکنیم. مقصود اصلی اینست که افرادی که عضو تشکیلات میشوند باید از لحاظ اجتماعی سیاسی هماهنگ باشند یعنی بین آنها یک نوع وحدت هدف و وحدت منافع عمومی وجود داشته باشد. فی المثل در سازمانی که هدف آن حفظ تمامیت ارضی کشور است تنها افرادی که در این هدف مشترک باشند میتوانند عضو شوند و اگر کسانی باشند که هدف آنها تجزیه یک قسمت از مملکت باشد بدیهی است که نمیتوانند عضو چنین سازمانی باشند. وحدت هدف و وحدت منافع عمومی البته درجات دارد و در اینجا آن درجه از وحدت مورد نظر است که بوسیله برنامه و برنامه حدود آن معین میشود. جبهه ملی ایران که ضمن برنامه هدفهای کلی سیاسی خود را مشخص ساخته و در برنامه هائی که تدوین خواهد کرد هدفهای خود را در زمینه های مختلف اجتماعی - اقتصادی - مالی و سایر شئون معین خواهد نمود و از هم اکنون نیز حدود آن مشخص است ، تنها کسانی را میتواند در داخل صفوف خود بپذیرد که در آن هدفها مشترک باشند و تنها در این صورت است که «مجموعه ای از افراد هماهنگ» بوجود میآید . در واقع وحدت در هدف و وحدت در منافع اجتماعی است که میتواند هماهنگی افراد و وحدت سازمانی را بوجود آورد به همین مناسبت است که جبهه ملی در دوران جدید فعالیت خود بمرحله تشکیلاتی گام گذارده و با تدوین آئین نامه های متناسب با ایجاد سازمان پرداخته است تا افراد خود را که از هماهنگی برخوردارند بوسیله تامین سایر شرایط بیک نیروی بزرگ اجتماعی مبدل سازد . وحدت فکری و هماهنگی افراد یک امر مطلق نیست و در هیچ مرحله ای نباید آنرا «کامل» تلقی کرد . تنظیم بحث های اجتماعی در داخل سازمان و مذاکره در اطراف برنامه و برنامه های عمل و بررسی های اجتماعی و سیاسی از عواملی است که باید بطور مداوم بتحکیم مبانی فکری افراد کمک کند و آنرا بسوی کمال سوق دهد . برای حفظ هماهنگی افراد علاوه بر مطالب فوق باید باین نکته مهم تشکیلاتی نیز توجه کرد که در اطراف هر سازمان بخصوص در شرایط سیاسی مساعد همواره عده ای فرصت طلب در کمین هستند که در موقعیت های مناسب پدخاله تشکیلات رخنه نمایند و بپیره برداری بپردازند ، مراقبت در این زمینه و صیانت صفوف سازمانی از دستبرد اینگونه عناصر جز وظایف اساسی تشکیلات است . برای مصونیت بیشتر در برابر اینگونه خطرات باید پیوسته این اصل را در نظر داشت که آنچه برای سازمانهای سیاسی اهمیت دارد کیفیت اعضاء است نه

فقط کمیت آنها . ما بهیچوجه ودرهیچ موردی نباید کیفیت را فدای کمیت نمائیم
و فقط بسیاهی لشکرپردازیم . هر امری که به هماهنگی افراد لطمه بزند و آنرا
تضعیف نماید باساس تشکیلات صدمه زده از ایجاد و «مجموعه هماهنگ» که پایه هر
سازمانی بر آن استوار است جلو گیری میکند .

۲- ارتباط مستمر اعضاء بوسیله سلسله مراتب معین :

برای آنکه تشکیلات بوجود آید کافی نیست که افرادی عنوان عضویت آنرا بدست
آورند . اعضاء باید بر طبق اصول تلمی در سلسله مراتب معین و متناسب قرار گیرند .
این سلسله مراتب یا قالب های تشکیلاتی نقش اساسی را بعهده دارند و نسبت
بهر سازمان و نوع و هدفهای آن شکل و وضع آنها نیز تفاوت میکند ، فی المثل قالبهای
سازمانی یا سلسله مراتب تشکیلاتی یک ارتش یا یک حزب یا یک دانشگاه با
یکدیگر تفاوتهایی دارند که ناشی از ماهیت و متناسب با هدفهای آن سازمانهاست .
در تشکیلات اجتماعی سیاسی سلسله مراتب و قالبهای تشکیلاتی باید بنحوی تنظیم
شود که مقاصد زیر را تامین نماید :

۱- تامین ارتباط مستمر بین اعضاء :

۲- تامین حداکثر سرعت در تماس بین افراد ساده و مسئولین و دستگاههای رهبری ،

۳- تامین اصل مرکزیت و دموکراسی تشکیلاتی .

برای ساختمان تشکیلات ممکن است شکلهای مختلفی در نظر گرفته شود ولی
تنها آن شکلی مطلوب تر است که بوسیله آن بتوان حد اکثر سرعت و نظم را در
ارتباطات اعضاء یا صرف حداقل وقت و حداقل زحمت و حداقل وسایل تامین نمود .
مسئله ارتباط مستمر بین اعضاء یکی از اساسی ترین پایه های هر تشکیلات سیاسی است .
سازمانی که نتواند این ارتباط منظم و مداوم بین اعضاء را تامین کند نه تنها
در فعالیتهای خود سرعت و تحرک لازم را از دست میدهد بلکه به هماهنگی اعضاء
آن نیز پس از مدتی لطمه وارد خواهد آمد و همبستگی روحی و فکری آنها متزلزل
خواهد شد .

۳- تربیت سیاسی یکسان و یکنواخت :

تنها کافی نیست که افرادی عضو تشکیلات شوند و بین آنها ارتباطات مستمر برقرار
گردد ، بلکه تشکیلات باید به تربیت اجتماعی و سیاسی افراد نیز توجه کند .
در حوزه ها باید مسائل سیاسی روز و نیز موضوعات اجتماعی بحث و مذاکره بطور
منظم تحت نظر گویندگان صورت گیرد و در کلاسها و حوزه های مخصوص گویندگان
نیز بطور عمیق تر و مشروح تر در مسائل سیاسی و موضوعات اجتماعی با هدایت مسئولین
کمیسیون تبلیغات و انتشارات ، بحث و انتقاد انجام گیرد . بوسیله این مذاکرات که
در جمیع حوزه ها بطور مرتب صورت میگیرد از یکطرف بر میزان دانش و اطلاعات
اعضاء افزوده میشود و از طرف دیگر امکان آن بوجود میآید که افراد بتدریج تربیت
سیاسی یکنواخت پیدا کنند و مبنای وحدت فکری آنها بیش از پیش تقویت شود . بحثهای

سیاسی حوزه‌ها از لحاظ تامین وحدت اراده و وحدت عمل و حفظ نظم و انضباط نیز دارای اهمیت فوق‌العاده است. آن‌سازمانی دارای استحکام بیشتر است که وحدت اراده و وحدت عمل افراد آن بیشتر باشد و این مقصود حاصل نمیشود مگر آنکه افراد در ضمن بحث آزاد و با هدایت صحیح، مسائل را مورد بحث و انتقاد قرار دهند تا به تضوت یکسان برسند و همین تضوت مشابه است که وحدت اراده و وحدت عمل را که از مبانی اولیه هر سازمان است تامین و تضمین میکند. علاوه بر بحث‌های سیاسی و اجتماعی سازمان باید برای مطالعه اعضای خود کتب و جزوات علمی و اجتماعی تنظیم کند روزنامه‌های ارگان و ناشر افکار در این قلمرو نقش اساسی را بعهده دارند و در واقع روزنامه است که هدایت سیاسی اعضاء را در مسائل روز بعهده میگیرد و خط مشی را تعیین میکند و کمک بزرگی بگویندگان حوزه‌ها محسوب میشود.

دموکراسی تشکیلاتی:

هر سازمان از افراد تشکیل میشود و هر فرد با آنکه

خود جزئی از کل است در عین حال عنصری است مستقل که دارای ابتکارات و سلیقه‌ها و صفات مخصوص بخود میباشد. مسئله مهم برای تشکیلات عبارت از اینست که چگونه بدون آنکه شخصیت افراد را درهم بشکند از یکطرف از ابتکارات و نظرهای فردی آنها که (اغلب بسیار مفید است) بهره برداری کند و از طرف دیگر نگذارد که ابتکارات و نظرات فردی، وحدت عمل و نظم و انضباط و قدرت سازمانی را متزلزل سازد. حصول این منظور تنها با تامین و رعایت دموکراسی تشکیلاتی امکان پذیر است. کلمه «**دموکراسی**» در این جا باید مورد تفسیر قرار گیرد: نخست باید دانست که خصوصیات دموکراسی سیاسی در یک کشور با خصوصیات دموکراسی در داخل یک تشکیلات سیاسی تفاوت‌های اساسی دارد و این تفاوت از اینجا ناشی میشود که در یک سازمان اجتماعی سیاسی مسئله «حکومت» مطرح نیست و طبقه حاکم و طبقه محکوم وجود ندارد بلکه بجای آن مسئله رهبری مطرح است. افراد یک سازمان سیاسی که بمناسبت وجود وحدت منافع و وحدت هدف و هماهنگی فکری و بنحاطر رسیدن به هدفهای اجتماعی معین از روی اختیار و باراده خود بگردم جمع میآیند برای تنظیم امور خود، دستگاه رهبری سازمان را بوجود میآورند. این دستگاه رهبری از هیچ لحاظ بادستگاه حکومت در داخل یک کشور قابل مقایسه نیست و نظم و انضباطی نیز که در داخل یک سازمان سیاسی برقرار میشود بهیچوجه از نوع نظم و انضباطی نیست که در رژیمهای سیاسی از آن گفتگو بمیان میآید. دموکراسی تشکیلاتی عبارت از اینست که جمیع اعضاء از مسئولین گرفته تا افراد ساده بتوانند از یکطرف در ایجاد دستگاه رهبری به نسبت مراتب خود بوسیله انتخابات عمومی سازمانی (انتخابات کنگره‌ها) شرکت جویند و از طرف دیگر بوسیله تماس دائم با دستگاه رهبری، افکار و عقاید خود را ابراز و با بحث و انتقادهای مفید توضیح مسائل را از مسئولین خواستار شوند. نظم و انضباط تشکیلاتی نیز عبارت از آنست که

دستورهای رهبری بطور کامل و دقیق و بدون آنکه تحت تاثیر افکار فردی و ابتکارات شخصی اعضاء قرار گیرد اجراء شود و مقررات داخلی و آئین نامه ها با دقت از طرف تمام افراد از مسئولین گرفته تا اعضاء ساده رعایت گردد . با توجه بتوضیحات فوق

میتوان گفت خصوصیات دموکراسی تشکیلاتی عبارت است از :

۱ - استفاده از نظرها و ابتکارات فردی اعضاء در مرحله اخذ تصمیم .

۲ - جلوگیری از نظرها و ابتکارات فردی اعضاء در مرحله اجرای تصمیم .

۳ - تضمین اجرای دستورهای رهبری بوسیله ایجاد انضباط واقعی .

۴ - تامین استفاده از افکار و پیشنهادهای فردی از طریق سلسله مراتب تشکیلاتی

در هر تشکیلات ، فقدان هریک از شرایط فوق به اصل دموکراسی تشکیلاتی لطمه زده آنرا بطرف «دیکتاتوری دستگاه رهبری» یا «هرج و مرج تشکیلاتی» سوق میدهد . فی المثل اگر اعضاء يك سازمان در مرحله اجرای تصمیم با ابتکارات فردی مبادرت ورزند و بخواهند آنچه را خودشان مفیدتر تشخیص میدهند عملی سازند و دستورهای رهبری را بر طبق سلیقه و نظر شخصی حک و اصلاح نمایند ، چنین سازمانی در مدتی کوتاه بمنجلاب هرج و مرج سقوط خواهد کرد و از آن جز ناکامی حاصلی ببار نخواهد آمد و یا بالعکس اگر در يك سازمان دستگاه رهبری تماس مستمر با اعضاء ساده را از دست بدهد و بافکار و پیشنهادهای و ابتکارهای فردی در مرحله بررسی و اخذ تصمیم توجه نکند و بدون در نظر گرفتن افکار عمومی اقدام بعمل کند ، دموکراسی تشکیلاتی از میان میرود و بدنبال آن حفظ نظم و انضباط نیز مشکل و گاه غیر ممکن میشود . اصل دموکراسی تشکیلاتی از لحاظ

ایجاد هماهنگی و حفظ نظام سازمانی دارای اهمیت خسار قاعده است و بر

گویندگان لازم است که در حوزه ها در اطراف آن با توجه کامل بحث کنند و ضرورت

حیاتی نظم و انضباط را با افراد یاد آور شوند . گویندگان که تربیت سیاسی و

تشکیلاتی اعضاء را بعهده دارند باید توجه افراد را باین نکته اساسی جلب

کنند که «انضباط» دارای مننی و مفهوم بسیار محدودی را در نظر میگیرند و فی المثل

میرسد که بعضی از افراد را انضباط مفهوم بسیار محدودی را در نظر میگیرند و فی المثل

حفظ نظم و انضباط را مترادف با عدم اخلال تلقی میکنند ، در حالیکه چنین

نیست . کوچکترین بی توجهی بمقررات ، غیبت و تاخیر در جلسات - عدم اجرای

تعمدات ، همه بی نظمی محسوب میشود و بجای خود صدماتی بر پیکر تشکیلات

وارد میآورد . گویندگان باید در این مورد بر حسن اجرای آئین نامه انضباطی

جبهه ملی از طرف مسئولین حوزه ها نظارت نمایند و سعی کنند که از همان آغاز

امر رعایت نظم و انضباط بمننی وسیع کلمه عادت افراد شود .

نقش حوزه :

تنظیم ارتباط مستمر بین اعضاء - قرار گرفتن افراد در سلسله مراتب تشکیلاتی -

تربیت سیاسی و اجتماعی اعضاء - استفاده از ابتکارات و پیشنهادهای فردی در مرحله
اخذ تصمیم - تضمین اجرای دستورهای رهبری - تامین رابطه دائمی بین افراد
ساده و دستگاه رهبری و بالاخره تبدیل اعضاء بیک مجموعه هماهنگ از هدفی است
است که فقط بوسیله تشکیل حوزه تحقق آنها امکان پذیر است . با یک توجه مختصر
بنکات فوق معلوم میگردد که حوزه سنگ زیر بنای سازمان سیاسی را تشکیل
میدهد و موجودیت تشکیلات ورشد و تکامل آن، ضعف یا قدرت آن ، تحرك یا عدم
تحرك آن مربوط بوضع حوزهها و چگونگی کار آنهاست . اگر سازمان سیاسی را
بارگانسیم موجود زنده تشبیه کنیم ، حوزهها بمنزله سلولها و اندامهای مختلفه
ارگانسیم هستند و همچنانکه فیالمثل در ارگانسیم انسان ، سلامت و صحت عمومی
بستگی به صحت و سلامت و خوبی کار اندامها و دستگاههای مختلف از قبیل ریه ،
قلب ، کبد و غیره دارد - صحت و سلامت و تکامل ورشد سازمان سیاسی نیز
دقیقاً منوط و مربوط بسلامت سلولها و ارگانهای آن یعنی حوزههاست . بالاخره
باید باین نکته بسیار مهم توجه کرد که از طریق حوزه است که دستگاه رهبری
وظایف خود را اعمال میکند و باز از طریق حوزه است که تمام افراد ساده در
رهبری سازمان بسهم خود شرکت میکنند .

تشکیل مرتب حوزهها و ادارہ منظم جلسات و تنظیم بحثهای سیاسی و اجتماعی
و اجرای وظایفی که برعهده افراد حوزههاست و اجرای تعهدات افراد و غیره از
مسائل حیاتی برای هر سازمان سیاسی است و در این میان مسئولین حوزهها و
گویندگان وظایف سنگینی برعهده دارند .

درمورد هر حوزه باید نکات جزئی زیر همیشه بطور دقیق رعایت گردد :

- ۱ - جلسه حوزه در ساعت معین و بدون تاخیر تشکیل شود .
- ۲ - دستور جلسه بنحو کامل و صحیح اجراء گردد .
- ۳ - غایبین و دیر آمدگان مورد بازخواست واقع و موجه یا غیر موجه بودن عذر
آنها در صورت جلسه قید گردد .
- ۴ - صورت جلسه حوزه بنحو دقیق تنظیم شود و شامل نام غایبین و دیر آمدگان
و خلاصه بحث و مذاکرات و متن پیشنهادهای افراد و مبالغ جمع آوری شده حق
عضویت باشد .
- ۵ - بحثهای سیاسی و اجتماعی دقیقاً منطبق با خط مشی و راهنماییهای جبهه ملی
باشد و نظریه‌های نامناسب اصلاح شود .
- ۶ - گویندگان باید با استفاده از نفوذ اخلاقی و تشکیلاتی خود ، افراد حوزه
را بمطالعه مسائل اجتماعی تشویق کنند .
- ۷ - مسائل تشکیلاتی حوزه در هر جلسه مورد مذاکره واقع شود و در هر مورد
تصمیم قاطع و روشن اتخاذ گردد .

تشکیلات وقتی میتواند وظایف سیاسی خود را بنحو اکمل انجام دهد که در تمام حوزه‌ها ، وظایف فوق بطور صحیح و منظم انجام گیرد . بهمین مناسبت است که مهم‌ترین و اساسی‌ترین وظیفه کمیته‌های سازمانی رسیدگی بوضع يك يك حوزه‌ها و توجه بجزئیات کار آنها و نظارت و مراقبت دائم بر آنهاست ، وظیفه‌ای که يك لحظه نباید از آن غفلت شود .

شرکت در مبارزات سیاسی و تنظیم برنامه‌های اجتماعی :

جبهه ملی علاوه بر فعالیتهای تشکیلاتی و شرکت دادن اعضاء در جلسات حوزه‌ها و مراقبت در اجرای وظایف آنها ، بیک امر مهم و حیاتی دیگر نیز توجه مینماید : هر سازمان سیاسی برای آن بوجود میآید که برنامه‌هایی را در قلمروهای مختلفه اقتصادی ، مالی ، اجتماعی و غیره بموقع اجراء گذارد . رسیدن باین مقصود مستلزم کوشش دردقلمر و مختلف است که عبارتند از اقدام بمبارزات سیاسی و تنظیم برنامه‌های اجتماعی .

۱ - مبارزات سیاسی :

این نوع مبارزات نسبت باوضاع و احوال باشکال مختلف انجام میگردد و دامنه نا محدود دارد . عموم اعضاء باید در این مجاهدات شرکت جویند - حضور در جلسات سخنرانیها و میتینگها و شرکت در دموستراسیونها و اعتصابات و مبارزات انتخاباتی و محلی و غیره جزو وظایف اولیه هر عضو است . تشکیلات باید مراقبت نماید که در این قلمر و هر فرد وظایف محوله را بنحوشایسته انجام دهد .

۲ - تنظیم برنامه‌های اجتماعی :

يك تشکیلات سیاسی که اصلاح اوضاع را بنفع اکثریت هدف خود قرار میدهد طبعاً برای هر يك ارزشه‌ها و امور مختلف بتدوین برنامه‌ها و طرحهای حساب شده میپردازد زیرا دردنیای امروز تنها داشتن حسن نیت کافی نیست و با آن دردی دوا نمیشود . امور اقتصادی - مالی - صنعتی - کشاورزی و غیره دارای پیچیدگیها و مشکلات بیشماری است بخصوص در کشورهای نظیر کشور ما که کار از پایه خراب است و سازانهای موجود در جبهتی خلاف مصالح اکثریت بگردش در آمده‌اند یا اصلا در مواردی سازمان بمعنی علمی وجود ندارد . جبهه ملی برای تمام امور از قبیل بودجه و اعتبارات - تجارت داخلی و خارجی - مسائل فنی کشاورزی و اصلاحات ارضی و امور فنی و صنعتی و امثال آن دارای برنامه‌های مدون خواهد بود شرکت در مطالعات و جمع‌آوری اطلاعات علمی و فنی و کمک به تنظیم برنامه‌های اصلاحی از وظایف اساسی اعضاء بشمار میرود . کمیسیونهای مربوط بکمک تشکیلات از تمام افرادی که بنحوی از انحاء میتوانند در این زمینه مفید واقع شوند باید استفاده کنند و وظایف مشخصی رابعده آنها یا بعده حوزه‌ها محول نمایند، فی المثل حوزه‌هایی که از افراد وزارتخانه‌ها و ادارات مختلف تشکیل میشود باید علاوه بر وظایف تشکیلاتی - در مطالعات مربوط بان وزارتخانه

یا اداره و تهیه طرحهای اصلاحی مربوط شرکت جویند و همچنین در سازمانهای شهرستانها حوزهها باید در مطالعه امور مربوط باصلاح اوضاع محل خود مشارکت نمایند تا برنامهها و طرحهایی که جنبه ملی تنظیم مینماید از هر حیث مطالعه شده و دقیق و شامل تمام جزئیات بوده و دارای جنبه عملی کامل باشد .

جميع اعضاء پس از مطالعه و بحث در اطراف مطالب این جزوه ، نظریات خود را در حوزه در حضور گوینده نسبت بمسائل مورد بحث نشریه و یا نوع مسائلی که باید در نشریات بعدی مورد مطالعه قرار گیرد اظهار نمایند تا پس از بررسی بعنوان نظر حوزه توسط مسئولین حوزهها از طریق تشکیلات بکمسیون کل تبلیغات و انتشارات ارسال و مورد مطالعه مسئولین تعلیمات واقع شود .

انتشارات و تبلیغات جنبه ملی ایران

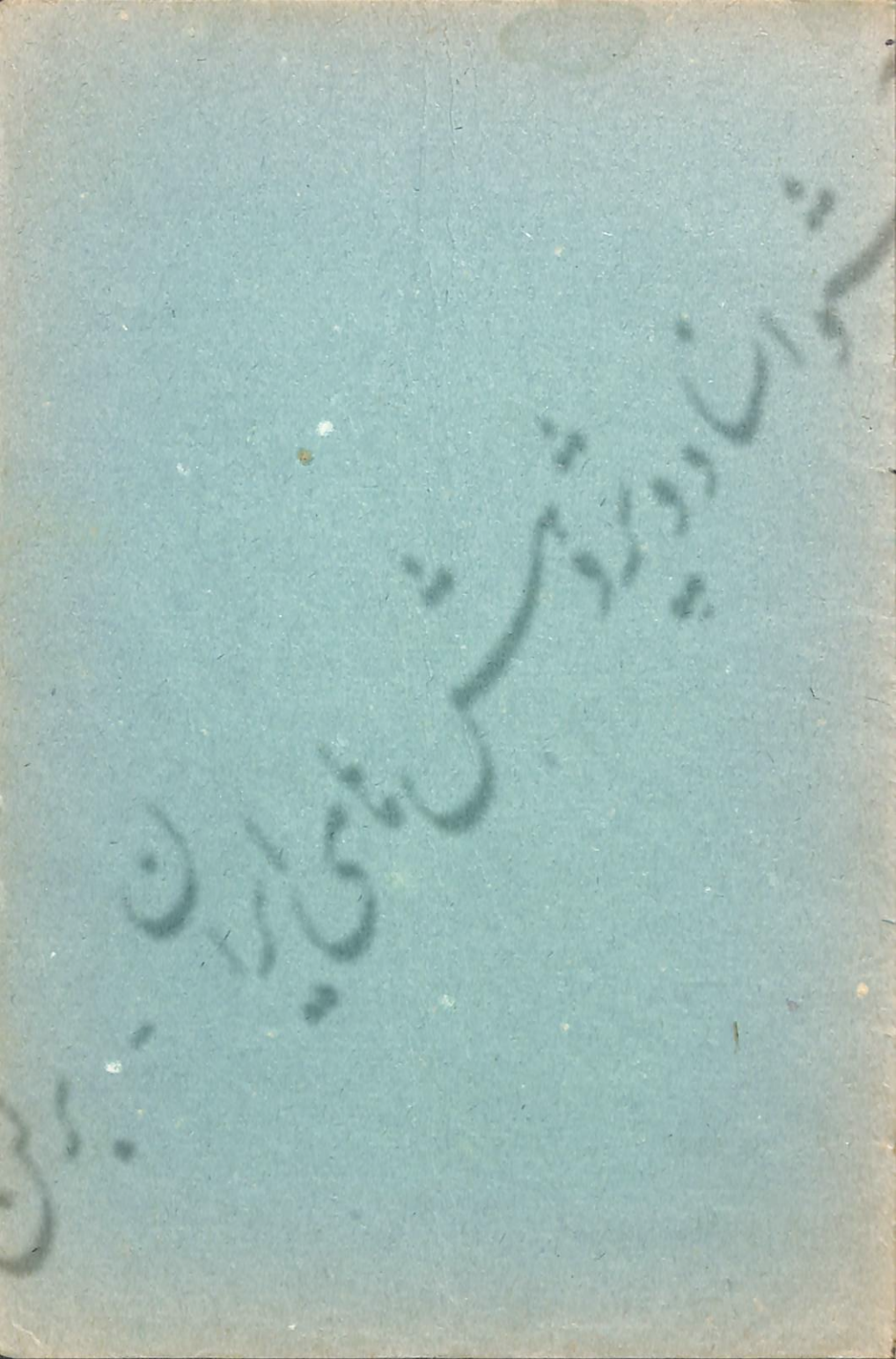
(۱۰)

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Large, faint, diagonal watermark or bleed-through text in Persian script, likely reading 'کتابخانه مرکزی دانشگاه بونن' (Central Library of the University of Bonn).

Main body of faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

«قیمت ۵ ریال»